

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา

ต้นทุนจากการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคและโครงการประกันสังคม

การคิดต้นทุนจากการเข้าร่วมโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคและโครงการประกันสังคมสำหรับโรงพยาบาลเทิง จังหวัดเชียงราย ในปีงบประมาณ 2547 ได้กำหนดแนวทางไว้ 2 วิธี คือ การคิดต้นทุนตามวิธีต้นทุนส่วนแตกต่าง โดยนำเฉพาะต้นทุนที่เพิ่มขึ้นจากการรักษาพยาบาลผู้ป่วยของโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคและโครงการประกันสังคมมาใช้ในการคำนวณ และอีกวิธีหนึ่งคือ การคิดต้นทุนตามวิธีการปันส่วนต้นทุน จะนำค่าใช้จ่ายของโรงพยาบาลมา ทำการปันส่วนเข้าตามสิทธิการรักษาพยาบาลของโรงพยาบาล ซึ่งสามารถสรุปต้นทุนจากการ เข้าร่วมโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคและโครงการประกันสังคมได้ดังนี้

โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค มีต้นทุนจากการรักษาพยาบาลผู้ป่วยตามวิธีต้นทุนส่วนแตกต่างซึ่งถือเป็นต้นทุนส่วนเพิ่มจำนวน 7,944,333.00 บาท และต้นทุนจากการรักษาพยาบาลผู้ป่วยตามวิธีการปันส่วนต้นทุนมีค่าใช้จ่ายที่ได้รับการปันส่วนจำนวน 13,269,414.71 บาท

โครงการประกันสังคม มีต้นทุนจากการรักษาพยาบาลผู้ป่วยตามวิธีต้นทุนส่วนแตกต่างซึ่งถือเป็นต้นทุนส่วนเพิ่มจำนวน 372,053.00 บาท และต้นทุนจากการรักษาพยาบาลผู้ป่วยตามวิธีการปันส่วนต้นทุนมีค่าใช้จ่ายที่ได้รับการปันส่วนจำนวน 655,435.23 บาท

ผลตอบแทนจากการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคและโครงการประกันสังคม

การคิดผลตอบแทนจากการเข้าร่วมโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคและโครงการประกันสังคมสำหรับโรงพยาบาลเทิง จังหวัดเชียงราย ในปีงบประมาณ 2547 ได้กำหนดแนวทางการคิดผลตอบแทนตามวิธีรายได้ส่วนแตกต่างโดยจะนำเฉพาะผลตอบแทนที่โรงพยาบาลได้รับเพิ่มขึ้นจากการเข้าร่วมโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคและโครงการประกันสังคมมาใช้คำนวณ ซึ่งสามารถสรุปผลตอบแทนจากการเข้าร่วมโครงการทั้งสองได้ดังนี้

โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค มีผลตอบแทนที่ได้รับเพิ่มจากการเข้าร่วมโครงการ 3 ส่วนคือ เงินจัดสรรค่าบริการทางการแพทย์ เงินรายได้จากค่าธรรมเนียม 30 บาท และเงินรายได้จากบัตรทอง 30 บาท(นอกอำเภอ) ทำให้ในปีงบประมาณ 2547 โรงพยาบาลเทังมีรายได้ส่วนเพิ่มจากโครงการดังกล่าวจำนวน 10,918,947.18 บาท

โครงการประกันสังคม มีผลตอบแทนที่ได้รับเพิ่มจากการเข้าร่วมโครงการเป็นอัตราเหมาจ่ายตามจำนวนครั้งที่ทำการรักษาพยาบาลให้กับผู้ประกันตนที่ขึ้นทะเบียนไว้กับโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ ทำให้ปีงบประมาณ 2547 โรงพยาบาลเทังมีรายได้ส่วนเพิ่มจากโครงการดังกล่าวจำนวน 442,021.00 บาท

การวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนจากการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคและโครงการประกันสังคม

จากผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคและโครงการประกันสังคม สามารถสรุปการวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนได้ใน 2 แนวทางดังนี้

1. การวิเคราะห์เปรียบเทียบรายได้ส่วนเพิ่มกับต้นทุนตามวิธีต้นทุนส่วนเพิ่ม

โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค มีรายได้ส่วนเพิ่มจำนวน 10,918,947.18 บาท ต้นทุนส่วนเพิ่มจำนวน 7,944,333.00 บาท ทำให้มีกำไรส่วนเพิ่มจำนวน 2,974,614.18 บาท จากจำนวนครั้งที่ผู้ป่วยมาใช้บริการทั้งสิ้น 26,293 ครั้ง และโครงการประกันสังคม มีรายได้ส่วนเพิ่มจำนวน 442,021.00 บาท ต้นทุนส่วนเพิ่มจำนวน 372,053.00 บาท ทำให้มีกำไรส่วนเพิ่มจำนวน 69,968.00 บาท จากจำนวนครั้งที่ผู้ป่วยมาใช้บริการทั้งสิ้น 1,480 ครั้ง จากผลการวิเคราะห์ทำให้ทราบว่าโรงพยาบาลเทังมีรายได้ส่วนเพิ่มจากทั้งสองโครงการสูงกว่าต้นทุนส่วนเพิ่มเป็นจำนวน 3,044,582.18 บาท ทำให้โรงพยาบาลมีกำไรส่วนเพิ่มที่นำไปชดเชยค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของโรงพยาบาลได้

การวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนตามวิธีนี้ ต้นทุนที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์เป็นต้นทุนส่วนเพิ่มที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลตามใบสั่งยา ทำให้ต้นทุนดังกล่าวมีส่วนที่เป็นกำไรที่คิดเพิ่มจากต้นทุนค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยรวมอยู่ในต้นทุนดังกล่าวด้วย อีกทั้งวิธีการดังกล่าวไม่ได้คำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของโรงพยาบาลเพราะตามวิธีต้นทุนส่วนเพิ่มค่าใช้จ่ายดังกล่าวถือเป็นต้นทุนที่ต้องเกิดขึ้นอยู่แล้วไม่ว่าโรงพยาบาลจะดำเนินการในโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคและโครงการประกันสังคมหรือไม่ก็ตาม ดังนั้น หากต้องการพิจารณาต้นทุนให้ใกล้เคียงค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น จึงควรพิจารณาถึงแนวคิดในเรื่องการปันส่วนต้นทุนเพิ่มเติมด้วย

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบรายได้ส่วนเพิ่มกับต้นทุนตามวิธีการปันส่วนต้นทุน

โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค มีรายได้ส่วนเพิ่มจำนวน 10,918,947.18 บาท ต้นทุนที่ได้รับจากการปันส่วนค่าใช้จ่ายจำนวน 13,269,414.71 บาท ทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นจำนวน 2,350,467.53 บาท จากจำนวนครั้งที่ผู้ป่วยมาใช้บริการทั้งสิ้น 26,293 ครั้ง และโครงการประกันสังคม มีรายได้ส่วนเพิ่มจำนวน 442,021.00 บาท ต้นทุนที่ได้รับจากการปันส่วนค่าใช้จ่ายจำนวน 655,435.23 บาท ทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นจำนวน 213,414.23 บาท จากจำนวนครั้งที่ผู้ป่วยมาใช้บริการทั้งสิ้น 1,480 ครั้ง จากผลการวิเคราะห์ทำให้ทราบว่าโรงพยาบาลเทิงมีรายได้ส่วนเพิ่มจากทั้งสองโครงการต่ำกว่าต้นทุนที่ได้รับจากการปันส่วนค่าใช้จ่ายเป็นจำนวน 2,563,881.76 บาท ทำให้โรงพยาบาลมีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นจากการเข้าร่วมโครงการดังกล่าว

การวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนตามวิธีนี้ ค่าใช้จ่ายที่นำมาใช้ในการปันส่วนเกิดจากการรวบรวมค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงจากรายงานงบทดลองของโรงพยาบาลเทิง ทำให้ค่าใช้จ่ายที่นำมาใช้ในการปันส่วนให้กับสิทธิการรักษาพยาบาล ซึ่งจากการที่โรงพยาบาลมีค่าใช้จ่ายสูงทำให้ต้นทุนที่ได้รับจากการปันส่วนค่าใช้จ่ายให้กับสิทธิการรักษาพยาบาลสูง ส่งผลให้การวิเคราะห์ผลที่ได้ค่าใช้จ่ายสูงกว่ารายได้ ดังนั้นหากต้องการให้ข้อมูลที่นำมาใช้เป็นข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์อาจทำการคำนวณโดยไม่นำค่าใช้จ่ายที่มีลักษณะเป็นค่าใช้จ่ายคงที่ เช่น เงินเดือน ค่าจ้างประจำ เงินประจำตำแหน่ง เป็นต้น มาใช้ในการพิจารณา เนื่องจากเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นแน่นอนสำหรับโรงพยาบาลถึงแม้ว่าจะไม่ได้เข้าร่วมโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคและโครงการประกันสังคมก็ยังมีค่าใช้จ่ายจำนวนนี้อยู่

ข้อจำกัดในการศึกษา

1. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะโรงพยาบาลเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นโรงพยาบาลของรัฐบาล ดังนั้น การนำแนวทางการศึกษาไปใช้จะต้องคำนึงถึงขอบเขตการศึกษาให้เหมาะสม เนื่องจากโรงพยาบาลของรัฐบาลไม่ต้องการข้อมูลที่นำไปใช้ในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์เหมือนโรงพยาบาลเอกชน

2. การศึกษาครั้งนี้ทำการศึกษาเฉพาะข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนจากการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลในการเข้าร่วมโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคกับโครงการประกันสังคมของโรงพยาบาลเทิง ปีงบประมาณ 2547 เท่านั้น ซึ่งในปีอื่นๆ อาจให้ผลการศึกษาที่แตกต่างกันออกไปตามปัจจัยต่างๆ เช่น นโยบายในการจ่ายผลตอบแทนของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงรายหรือโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ การเกิดโรคระบาด เป็นต้น

3. การศึกษาครั้งนี้ต้นทุนที่นำมาใช้ในการศึกษาตามแนวคิดต้นทุนส่วนแตกต่าง ไม่ใช่ต้นทุนส่วนเพิ่มที่แท้จริง เนื่องจากการรวบรวมข้อมูลตามใบสั่งยา ทำให้มีกำไรที่คิดเพิ่มในค่าใช้จ่ายจากการรักษาพยาบาลรวมอยู่ในต้นทุนด้วย ซึ่งส่งผลให้กำไรส่วนเพิ่มที่ใช้ในการตัดสินใจต่ำกว่าความเป็นจริง นอกจากนี้ การคำนวณต้นทุนตามแนวคิดการปันส่วนค่าใช้จ่าย ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการปันส่วนเพื่อให้เหมาะสมกับการใช้บริการที่ก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายของสิทธิการรักษาพยาบาลต่างๆ ดังนี้ การปันส่วนตามมูลค่าของค่ายาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ในใบสั่งยา การปันส่วนตามมูลค่าของค่าห้อง การปันส่วนตามจำนวนครั้งของผู้ป่วยโครงการหลักประกันสุขภาพที่มารับบริการ และการปันส่วนตามจำนวนครั้งของผู้ป่วยที่มารับบริการ เพื่อช่วยให้ทราบค่าใช้จ่ายตามที่โรงพยาบาลจ่ายจริงเนื่องจากค่าใช้จ่ายบางรายการเกิดขึ้นจากการใช้งานร่วมกันในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยซึ่งไม่สามารถแยกสิทธิการรักษาพยาบาลได้ชัดเจน ดังนั้น หากต้องการให้ได้ต้นทุนที่ถูกต้องใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากขึ้นควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการปันส่วนให้เหมาะสมกับการเกิดค่าใช้จ่าย

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะต้นทุนและผลตอบแทนจากการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคและโครงการประกันสังคมสำหรับโรงพยาบาลจังหวัดเชียงราย การพิจารณาจะวิเคราะห์ผลจากการดำเนินงานซึ่งกำหนดระยะเวลาในการวิเคราะห์ตามปีงบประมาณของทางราชการ และในด้านการตัดสินใจจะไม่ค่อยเน้นในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์เหมือนกับโรงพยาบาลเอกชน นอกจากนี้การศึกษานี้ไม่ได้คำนึงถึงระบบการดำเนินงานและปัจจัยภายนอกอื่นๆ ของโรงพยาบาล ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลในการวิเคราะห์ผลที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่ต้องการจะนำผลการศึกษาไปขยายผลการศึกษาสำหรับโรงพยาบาลอื่น ๆ มากขึ้น ควรมีการศึกษาถึงระบบการกำหนดต้นทุนในการรักษาพยาบาลที่เหมาะสมมากขึ้น วิธีการดำเนินงานของโรงพยาบาลและปัจจัยภายนอกอื่น ๆ ร่วมด้วย นอกจากนี้ควรขยายขอบเขตการศึกษาให้มีระยะเวลาที่ยาวขึ้นเพื่อศึกษาถึงแนวโน้มของต้นทุนและผลตอบแทนในการรักษาพยาบาลของโครงการดังกล่าวด้วย